

การศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนานุเคราะห์ในโรงเรียนประถมศึกษา
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7

นายบรรคัชชัย อ่อนมี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-983-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE ORGANIZATION OF PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES IN
HIGH LEARNING ACHIEVEMENT ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SEVEN

Mr. Khanchai Onmee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-983-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7
โดย นายขรรค์ชัย อ่อนมี
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ชรรค์ชัย อ่อนมี : การศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนาศุภลากรในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7

(A STUDY OF THE ORGANIZATION OF PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES IN HIGH LEARNING ACHIEVEMENT ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SEVEN)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 175 หน้า, ISBN 974-633-983-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการพัฒนาศุภลากรและปัญหาการพัฒนาศุภลากรของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ผู้บริหาร 230 คน ครู-อาจารย์ 334 คน รวม 564 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด ครอบคลุมการดำเนินการจัดกิจกรรมและปัญหาการพัฒนาศุภลากร รวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์และผู้วิจัยรวบรวมเองบางส่วน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS+ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลตรงกันว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาศุภลากรในโรงเรียนทั้ง 9 กิจกรรม โดยเรียงลำดับกิจกรรมที่โรงเรียนใช้มากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ การประชุมศุภลากรในโรงเรียน การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การศึกษาคูงาน การอบรม สัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสับเปลี่ยนหน้าที่ การสอนงาน การปรุมนิเทศ และการศึกษาต่อ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนาศุภลากรในโรงเรียน ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลตรงกันว่า โรงเรียนมีปัญหาด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศุภลากรมากที่สุด ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นสัดส่วนที่แน่นอน เอกสาร วารสาร และตำราทางวิชาการ ตลอดจนห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การสอน โรงเรียนมีไม่เพียงพอ สำหรับการจัดกิจกรรมการพัฒนาศุภลากรในโรงเรียน

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C741491 : MAJOR EDUCATION ADMINISTRATION

KEY WORD:

PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES/HIGH LEARNING ACHIEVEMENT/
ELEMENTARY SCHOOLS/THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION

KHANCHAI ONMEE : A STUDY OF THE ORGANIZATION OF PERSONNEL DEVELOPMENT
ACTIVITIES IN HIGH LEARNING ACHIEVEMENT ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SEVEN.

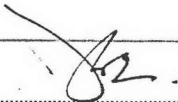
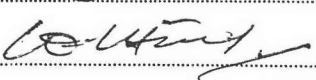
THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WEERAWAT UTAIRAT, Ph.D. 175 pp.
ISBN 974-633-983-4

The purposes of this research were to study the organization of personnel development activities and the problems of the organization of personnel development activities in high learning achievement elementary schools under the jurisdiction of the office of the national primary education commission, educational region seven. Two Sample groups were used in this research study : administrators and teachers. There were 230 administrators and 334 teachers; totally 564 individuals in this study. Tool for this research study was a set of questionnaires which completely covered details of activity management and problems in personnel development. Gathering all data was conducted by mail and the researcher. SPSS⁺ Program was used for an analysis of data by means of statistic method called the frequency distribution and the percentage.

The result of the research study was that most administrators and teachers had the same opinions. The 9 activities programs in developing personnel in school were put in an ascending order as follows: 1) Personnel meeting 2) Academic information contribution 3) Field study 4) Seminars 5) Workshop 6) Job Rotation 7) Job Instruction 8) Orientation 9) Continued education

The problems in activity management for personnel in the school consist of many factors which were budget, document, journal, magazine and academic knowledge including to laboratory, tools and equipments. These things were not sufficient for handling activity programs of personnel development in the schools.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับความกรุณาจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือและแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์ ดร.ทศนี วงศ์ยืน อาจารย์สมาน จันทะดี ดร.พรรณี สุวดี อาจารย์ประเสริฐ งามพันธุ์ และอาจารย์ชโลมใจ กัลยาณมิตร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก้ไขเครื่องมือการวิจัย ตลอดจนตรวจสอบวิทยานิพนธ์ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7 ประกอบด้วย จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้กรุณาแจ้งโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านผู้บริหาร ครู-อาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7 ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัย รวมทั้ง อาจารย์ชนะ เนียมณรงค์ อาจารย์มินตรา เกษศิลป์ อาจารย์ทง อ่อนมี อาจารย์วิเชียร เผือกพูล อาจารย์นฤมล ชุนพหวนิชย์ และคุณอภิรักษ์ วัชรางกูร ที่ได้ช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดพิมพ์ต้นฉบับจนเสร็จเรียบร้อย ตลอดจนบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้การสนับสนุนเงินทุนบางส่วน ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ นอกจากได้รับการสนับสนุนดังกล่าวแล้ว ยังเกิดจากแรงใจของผู้วิจัยเอง ที่ใคร่จะศึกษากิจกรรมการพัฒนานุเคราะห์ เพื่อประโยชน์แก่การศึกษา คุณความดีขอมอบให้กับบิดามารดาของผู้วิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยขอมอบให้กับภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรคัชย์ อ่อนมี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ลำดับขั้นตอนการเสนอรายงานการวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ส่วนที่ 1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร.....	14
- ความหมายของการพัฒนาบุคลากร.....	14
- ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร.....	17
ส่วนที่ 2. กระบวนการการพัฒนาบุคลากร.....	22
ส่วนที่ 3. การดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร.....	28
- การปฐมนิเทศ.....	38
- การอบรมสัมมนา.....	41
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	43
- การประชุมบุคลากรในโรงเรียน.....	44
- การสอนงาน.....	47
- การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ.....	49
- การสืบเปลี่ยนหน้าที่.....	50
- การศึกษาดูงาน.....	51
- การศึกษาต่อ.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	126
สรุปผลการวิจัย.....	126
อภิปรายผลการวิจัย.....	129
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	138
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	140
รายการอ้างอิง.....	141
ภาคผนวก.....	146
ประวัติผู้เขียน.....	175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	61
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนมา.....	64
3	แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัย.....	66
4	แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรมเชิงพัฒนาของผู้บริหาร และครู-อาจารย์.....	68
5	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผนพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ของผู้บริหารและครู-อาจารย์.....	69
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย.....	71
7	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การประชุมพิเศษครู-อาจารย์ใหม่.....	72
8	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การอบรมสัมมนา.....	76
9	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	80
10	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การประชุมบุคลากรในโรงเรียน.....	85
11	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การสอนงาน.....	91
12	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ.....	94
13	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การสับเปลี่ยนหน้าที่.....	99
14	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การศึกษาดูงาน.....	104
15	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การศึกษาต่อ.....	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ ปัญหาในการวางแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน.....	114
17	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน.....	116
18	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน.....	118
19	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน.....	119
20	แสดงข้อมูลของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับ การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน.....	121
21	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ ในแบบสอบถามข้อ 6.....	123